

han havde haabet, at en Mand som jeg ikke vilde bruge den, allermindst bruge den her i Salen. Jeg erkender, at Retur er en billig Befordring, og det er ikke den Befordringsmaade, jeg plejer at bruge. Men ved denne Lejlighed vil jeg sige overfor den højtærede Minister, at naar han vil vende det om, saaledes at han siger, at Spørgsmaalet var: *Kunne vi forsvare vort Land?* Ja, eller Nej! Saa er det en Agitationstalemaade, saa fuldstændig hul og saa skadelig, at jeg havde haabet, at den højtærede Minister ikke vilde have brugt den og mindst her i Salen, hvor vi alle vide fuldstændig Besked om Forholdet. Thi hvad var Forholdet? Forholdet var, at der ved Lov var nedsat en Forsvarskommission, som havde faaet den Opgave at fremsætte Forslag om, hvorledes Forsvaret af vort Land skulde ordnes. Forudsætningen for Kommissionens Nedsættelse var altsaa: Landet *skal* forsvares. Der er ikke en eneste af alle de tilstedeværende, end ikke den højtærede Minister, der vil kunne modsige det. Det fremgaar af Forsvarskommissionens Betænkning, at Socialdemokraterne i Kommissionen fremsatte Forslag om Afrustning, og at de Radikale kun fremsatte Forslag om Hæren, medens de intet foreslog om Flaaden allerede af den Grund vel, at Forslaget om Hæren var ubrugeligt. Det blev erkendt fra alle Sider, at begge de nævnte Forslag vare ubrugelige; og at Forsvarskommissionen saa paa de to Forslag paa samme Maade, viste sig derved, at Kommissionen lagde begge Forslag til Side og ikke udtalte et eneste Ord om dem.

Hvad skete saa? Det var lovet Vælgerne af det ærede Medlem fra Ringkøbing som Konseilspræsident og andre, at naar Ministeriet havde forelagt Forsvarslovene i Folketinget, skulde de kun stedes til en foreløbig Behandling, og naar den var endt, skulde Folketinget opløses og Vælgerne spørges — hvorom? Om Forsvarslovene, der vare forelagte af Regeringen, ikke om andet. Jeg gentager, at det var det, der var lovet Vælgerne. Naar den højtærede Minister siger: Nej, Spørgsmaalet lød: *Kunne vi forsvare vort Land?* maa Ministeren erindre, at det var ikke ham og hans Parti, der havde opløst

Folketinget og udskrevet nye Valg. Det var den daværende Regering, der gjorde det, den havde Ret til at spørge, og den spurgte og fik Svar. At de Radikale og Socialister kunde ønske Spørgsmaalet stillet paa en anden Maade, vedkommer ikke Sagen i dette Tilfælde, det var ikke dem, der havde spurgt, og derfor kunde de ikke vente noget Svar.

Jeg formoder, at dette nu skal bruges i Forbindelse med en anden Udtalelse, som ogsaa kom fra den højtærede Minister overfor mig. Han kom til at tale om, „at der var en mærkelig Modsætning mellem Ministerens Standpunkt og mit, jeg maatte meget godt vide, at der er en stor Mængde i Hæren navnlig blandt dem, som jeg er en god, men selvkaldet Talsmand for, nemlig Officererne, der udtaler Højreanskuelser.“ Det ved jeg meget godt, og jeg har ikke det mindste imod, at den højtærede Minister har været saa venlig at minde mig derom, det takker jeg for, og jeg finder Tingen i og for sig berettiget. Men Ministeren fandt det ganske uberettiget, at jeg ikke vilde indrømme samme Frihed for andre i Hæren, som have andre Anskuelser, og saa anførte han et Citat af Goethe. Tillad mig her at gøre opmærksom paa, at jeg er mig bevidst — muligvis har jeg gjort mig skyldig i en fejlagtig Udtryksmaade, det er den Slags Fejl, man kan komme til at begaa —, at jeg aldrig har urgeret at være Hærens Talsmand. Hvis jeg skulde have været det, maatte Hæren have haft Valgret, og det har den ikke. Men jeg hævder, at jeg staar som Sagkundskabens Talsmand, hvilket er noget helt andet. Jeg har ved forskellige Lejligheder udtalt, at naar jeg talte om Forsvarssagen, var det ikke Oberst Jensens eller Per og Povls Anskuelser, jeg fremførte, men det var Krigskunstens Principper, jeg stillede frem, og da de ere rigtige, er ogsaa det Forsvar, der er i Konsekvens med Principperne, rigtigt. Det er mit Standpunkt. Og hvad mine Anskuelser som Højremand angaar, skal jeg sige, at de have ikke det ringeste med Forsvarssagen at gøre. Jeg har altid fremført, at Forsvarssagen er ikke et partipolitisk Spørgsmaal, det er et Spørgsmaal, der maa løses for sig, fordi det er et Spørgsmaal, som angaar Fædrelandet alene, og jeg har hævdet, at Højre